

Izid knjige Atlas ptic Slovenije preložen

// besedilo: Tilen Basle in Damijan Denac

Atlas ptic Slovenije je težko pričakovana knjiga, v kateri bo zbrano celovito znanje o vseh slovenskih pticah gnezdkah na enem mestu. Žal vas moramo obvestiti, da smo izid knjige, predviden za poletje 2018, zaradi višje sile preložili. Atlas je delo 42 avtorjev in več sto popisovalcev, ki so prispevali podatke. Seveda ne gre brez uredniške ekipe, ki je bila gonilna sila celotnega projekta. Od samega začetka je pomembno strokovno in uredniško vlogo opravljal Tomaž Mihelič, ki je to ohranil vse do danes, ko je izid knjige tik pred vrati! Tomaža so v sredini aprila nepričakovano doletele hujše zdravstvene težave, po katerih sedaj uspešno okreva in je na dlje časa trajajočem bolniškem dopustu. Zato smo primorani izid knjige prestaviti. Izid knjige pričakujemo jeseni 2018. Prosimo vas za razumevanje nastale situacije. Tomažu pa želimo čim prejšnje okrevanje in vrnitev v naše vrste.

Nov priročnik za obročkvalce ptic

// besedilo: Al Vrezec

Namen sodobnih priročnikov za določanje ptic je čedalje učinkovitejše določanje ptic v naravi. Pri tem se danes na terenu lahko določajo vrste in podvrste, o katerih pred desetletjem ali dvema niti razmišljali nismo. Po drugi strani pa določevalni priročniki za določanje ptic v roki, sprva namenjeni muzejskim kustosom, kasneje pa v ornitološki stroki čedalje pomembnejšemu krogu obročkvalcev, nekoliko zaostajajo za terenskimi priročniki. Preboj v določevanju ptic v roki sta naredila Lars Svensson v 80. letih prejšnjega stoletja z izredno popolnim priročnikom za pevce (Passeriformes) in Kevin Baker v 90. letih z nekoliko manj popolnim priročnikom za nepevce (Non-Passeriformes). V praksi so bili pri obročkanju pevci deležni več pozornosti in predvsem natančnejših določitev spola in starosti.

V letu 2016 pa je na tržišče prišel nov priročnik z naslovom *Identification Guide to Birds in the Hand* (Priročnik za določanje ptic v roki), ki bo morda spremenil obročkvalske določevalne prakse, kot sta jih pred desetletji postavila Svenssonov in Bakerjev priročnik. Izšla je angleška izdaja francoske verzije novega sodobnega obročkvalskega priročnika iz leta 2013, ki so jo ob tej priložnosti še dodatno izpopolnili. Avtor Laurent Demongin je poskušal združiti oba predhodna priročnika v enega, ki pokriva tako pevce kot nepevce, pri čemer s kombinacijo besedila in slik skuša pripeljati uporabnika do prave določitve ptice v roki. Besedilo v priročniku je natisnjeno precej goste, saj je bil glavni namen stlačiti čim več informacij na čim manj papirja, saj gre za terenski priročnik, pri katerem so prazni prostori prej odvečen balast kot pa oblikovalska prefinjenost. V priročniku je predstavljena 301 vrsta ptice (154 nepevcev, 147 pevcev), ki jih najpogosteje ujamejo in obročkajo v zahodni Evropi. Pri vsaki vrsti pa so napotki za določitev vrste, podvrste, spola in starosti ter opisane meritve in golitev ter primerjave s podobnimi vrstami, kar nabor vrst obravnavanih v priročniku poveča na 550. Obsežen, a jedrnat uvodni del prinaša poglavja o terminologiji, metodah meritev, splošen opis vzorcev golitev ter splošen opis kriterijev za določanje spola in starosti. Uvodni del je izjemno koristen za nove obročkvalce, ki se še uvajajo, kot tudi za starejše, saj združuje znanja, pridobljena tako pri pevcih kot nepevcih. Opisi vrst so jedrnat in pri preizkušanju določanja ptic v roki so se izkazali za izjemno uporabne tako pri muzejskem kot pri terenskem obročkvalskem delu, zaradi tega priročnik toplo priporočam vsem, ki se pogosto srečujete s pticami v roki, še zlasti obročkvalcem, saj bo z njim mogoče bistveno izboljšati terenske določitve ptic pri obročkanju.

S stališča slovenskih obročkvalcev je morda hiba novega priročnika ta, da ne vsebuje vseh vrst, s katerimi se naši obročkvalci srečujejo na terenu, saj je priročnik pisan za zahodno Evropo. Obenem so tudi nekatere vrste z našega stališča nekoliko odveč. Pa vendar gre za zelo koristno novo delo. Morda bi ga kazalo v bližnji prihodnosti celo prevesti v slovenščino in ga ob tej priložnosti tudi nadgraditi z manjkajočimi vrstami, kar bi bilo za delo slovenskih obročkvalcev vsekakor odličen terenski pripomoček. Če nam to ni uspelo s Svenssonovim priročnikom, pa imamo morda priložnost to nadoknaditi z Demonginovim.

REČNI GALEB
(*Chroicocephalus ridibundus*)
ilustracija: Jan Hošek